

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.11.2023

Saksnummer 47/23

Saksarkivnr. 23/00224

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Roar Olsen

Saksbehandlere Tom Røtting, Vigdis Kvalheim, Terje Mørland, Julie Storlie

Status for Sicts produktportefølje per andre tertial 2023

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Med bakgrunn i samstyringsmodellen er formålet med denne saken å orientere om status for Sicts produktporteføljer og investeringstiltak.

Hensikten med rapporten er å skape oversikt over økonomi og skape forutsigbarhet om endringer, samt legge til rette for styring av risiko, gevinster og nytteeffekter.

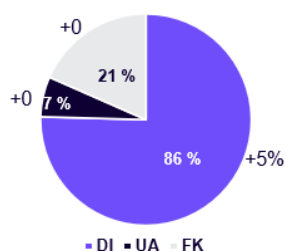
Vurdering

Oppsummering status for Sikt

Produktene fra Sikt er organisert i 3 porteføljestyrer og 19 produktområder. Per 2. tertial 2023 har Sikt 914 betalende kunder, en økning på 15 kunder siden 2022. I tillegg til å øke antall nye kunder, er det stadig flere av de eksisterende kundene som tar i bruk flere produkter i porteføljen.

Det er porteføljen for data og infrastruktur som har vekst, hvor ~40 kunder har tatt i bruk et nytt produkt. Økt antall kunder bidrar til bedre produkter, bedre priser for kundene og nytteeffekter for flere. Se grafen under for fordeling av kunder mellom porteføljene.

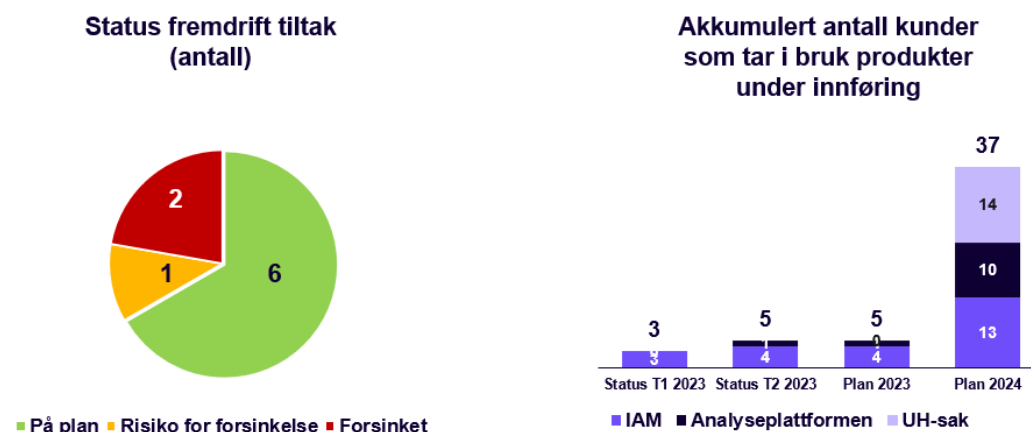
914 kunder per T2 2023

Oversikten viser fordeling mellom porteføljene for betalende kunder. Virksomheter som benytter bevilgningsfinansierte produkter, er ikke med.

Grafene under viser fremdrift for investeringstiltak og produkter under innføring per 2. tertial 2023.

For investeringstiltak er 6 av 9 tiltak på plan. UH-sak og Cris/NVA blir forsinket. Nytt opptakssystem har risiko for forsinkelse på kort sikt, som skyldes at det har tatt noe lenger tid å etablere prosjektet, samt pågående sammenslåing av produktområdene for Felles studentsystem og Samordnet opptak. Sammenslåingen er et tiltak for å tilrettelegge for mer effektiv utvikling og lavere risiko i driften. Analyseplattformen er i slutfase og vil bli overlevert til forvaltning og kontinuerlig utvikling ved årsskiftet. Se vedlegg 1 for oversikt over tiltakene i porteføljen.

Produktene har forskjellig modenhet; noen er under innføring, andre er tatt i bruk og andre skal fases ut eller moderniseres. For produkter som er under innføring er sky-løsningen for IAM tatt i bruk av 4 virksomheter, og 2 har startet innføring og vil være i produksjon i 2024. Analyseplattformen er under pilotering i 2023, og 10 institusjoner har meldt interesse for innføring i 2024.

UH-sak er forsinket, og foreløpig plan for innføring er 12–14 virksomheter i 2024, samt overføring av forvaltning til Sikt samme år.

Budsjettert resultat inkl. risikokapital i 2023 for produktporteføljene totalt er MNOK 3,4 og årsprognosen per 2. tertial er MNOK 12,9. Avviket skyldes i hovedsak Forskningsnettet, hvor kostnaden til nødvendig fornying av infrastrukturen holdes på et minimum i påvente av neste generasjon forskningsnett. Cris/NVA og Analyseplattformen har utsatt innføringen til 2024, og avviket er forutsatt håndtert med risikokapital. Resultateffekten for resultat inkl. risikokapital er dermed MNOK 0.

Når det gjelder risiko er ressurstilgang, innføringskapasitet hos virksomhetene og sikkerhet moderate risikoer, og tiltak pågår for å senke sannsynlighet og konsekvens. Se vedlegg 1 for oversikt per 2. tertial 2023.

Årshjul 2024

Møter med Digitaliseringsstyret for 2024 er planlagt og årshjulet for samstyring om fellestjenester er oppdatert til styrets kalender. Se tabell under for en foreløpig oversikt over plan for saker.

16. februar	21. juni	31. oktober	4. desember
<ul style="list-style-type: none"> Status T3 2023 Finansieringsmodell Status og plan for produktstrategier og produktråd Status og plan for Felles studentsystem 	<ul style="list-style-type: none"> Status T1 2024 Langtidsplan, gevinst/nyttmål og styringssignaler Ramme 2025 felles investeringsmidler Status / plan Arbeidslivsportalen Status og plan for Nytt opptakssystem 	<ul style="list-style-type: none"> Status T2 2024 Drøfte langtidsplanen Enkelt saker 	<ul style="list-style-type: none"> Beslutte langtidsplanen Enkelt saker

Status for porteføljen Data og infrastruktur

Porteføljestyret for Data og infrastruktur har gjennomført tre møter hittil i år. Siden T1 er betalingsmodellen for IAM besluttet, og produktstrategi for Cybersikkerhet og langtidsplanen har vært drøftet. Innspill til langtidsplanen ligger omtalt i saksunderlaget for langtidsplan. Styret har videre vært involvert i det innledende arbeidet med produktstrategi for Feide.

Data og infrastruktur har 801 betalende kunder per T2, og er porteføljen med flest kunder i Sikt. Antall kunder øker, særlig for Campusnett, Feide og Cybersikkerhet hvor ~40 kunder har tatt i et eller flere nye produkter hittil i år.

I perioden som har vært, er samhandlingsproduktet Zoom reforhandlet, med godt resultat. Flere av kundene vil få en prisnedgang i 2024 i forhold til 2023.

Cybersikkerhetssenteret har gjennomført en kundeundersøkelse med god respons. De foreløpige resultatene er positive. Senteret har vært svært aktive med flere webinarer og seminarer der alle har hatt god deltagelse.

Sikt KI-chat er et produkt som Sikt har tatt frem både som et læringsprosjekt og for å kunne tilby en sikker KI-chat til kunnskapssektoren. Sikt KI-chat bruker en språkmodell som er bygd på GPT (Generative Pretrained Transformer), som er utviklet av Open AI og levert av Azure. Sikt KI-chat er like smart og bruker samme språkmodell som ChatGPT. Sikt KI-chat er sikker fordi vi har sørget for at det du skriver ikke vil bli lagret permanent eller brukt til å lære opp modellen videre. Vi har sikret at databehandleravtalene er i tråd med GDPR og norsk lov. Det er kun Sikt og underleverandørene våre som har tilgang til dataene, og de vil ikke bli delt med noen andre. Våre underleverandører vil heller ikke kunne koble det du skriver med hvem du er.

Det største pågående investeringstiltaket i porteføljen til DI er Forskningsnettet.

Anbudsdokumenter på fiber og optisk spekter for Forskningsnettet er ute i markedet, med en første evaluering mot årsslutt 2023, og videre forhandlingsrunder første tertial 2024. Flere institusjoner ønsker mer informasjon om neste generasjon forskningsnett. Sikt vil tilrettelegge for involvering av når utfallet av forhandlingene er klart, slik at institusjonene kan være med å påvirke ulike scenarier av muligheter.

For å sikre en god drift av det lokale nettverket tilbyr Sikt tjenesten CNaaS lokalnett. CNaaS lokalnett er fundert på de krevende behovene kunnskapssektoren har knyttet til forskning, undervisning og formidling. Ved at sektoren velger en felles tilnærming til drift og forvaltning av IKT-infrastruktur på campus, legges det til rette for økt kvalitet, effektivitet og sikkerhet. Tjenesten er fortsatt relativt ung – første lokalnett ble levert i 2020. I dag kjører CNaaS på 48 lokasjoner levert til 24 virksomheter og mange gode referanser gjør at stadig flere ønsker CNaaS

Gjennom GÉANT har vi etablert et samarbeid med RENU som er Uganda sitt svar på Sikt. Vi hadde nettopp prosjektstart der målet er å gjøre RENU i stand til å levere CNaaS til kunnskapssektoren i Uganda.

IAM er inne i en utrullings- og driftsfase. Etter hvert som det tas i bruk av flere kunder så vil produktområdet komme i balanse, og i 2024 regner vi med et driftsunderskudd i størrelsesorden 3-5 MNOK. IAM er tatt i bruk av UiB, OsloMet, UiT og HiM. Forberedelse til for Nord universitet og Meteorologisk institutt er godt i gang. Med kontinuerlig læring øker farten på utrulling fra institusjon til institusjon. UiB er nå flyttet over på samme løsningsplattform som de øvrige kundene, noe som bidrar til større utrullingsfart fremover.

Økonomien i porteføljen er stabil, med et budsjettert resultat for 2023 på MNOK -17. Budsjettert resultat inkludert risikokapital er MNOK 7,9. Risikokapital med tilbakebetaling betyr at Sikt har lagt ut for investeringen. Ordningen er benyttet til IAM, som vil tilbakebetales i henhold til innføringsplan etter hvert som produktet tas i bruk. Prognosen for resultat inkludert risikokapital per T2 er MNOK 15,5, som følge av bedre resultat enn forutsatt for Feide, Forskningsnettet og Cybersikkerhetssenteret. Forskningsnett har et overskudd som følge av at kostnaden til nødvendig fornying av infrastrukturen på dagens forskningsnett holdes på et minimum for å ivareta stabil drift og sikkerhetsaspekter i påvente av neste generasjon forskningsnett, som starter i 2024.

Når det gjelder risiko og usikkerheter er Sikt fortsatt tett på utviklingen innen cyber-området og trusselbildet knyttet til Ukraina-situasjonen. Forskningsnettets og Feide er særlig viktig infrastruktur som overvåkes og oppgraderes løpende. Begge produktområdene har solide og oppdaterte beredskapsplaner, og det er nylig gjennomført øvelser som øker beredskapen ytterligere. For risiko om investeringstiltakene er usikkerhet om utfall av anskaffelsen på Forskningsnettets den viktigste. Det er blant annet knyttet usikkerhet til valutaeffekter, utfall fra pris og forhandlinger og leveransetider. Produktområdet har tung kompetanse og erfaring fra tilsvarende prosesser, og prosjektet er i henhold til plan. Det er mottatt mange tilbud og forhandlingene er godt i gang.

Se vedlegg 2, for oversikt over status for produktporteføljen.

Status for porteføljen Utdanning og administrasjon

Porteføljestyret for Utdanning og administrasjon har hatt fem møter i 2023. I 2. tertial har styret blant annet jobbet med porteføljestrategi, styringsmodell for kontinuerlig produktutvikling, tjeneste- og prismodell for Analyseplattformen og veien videre for Arbeidslivsportalen. Analyseplattformen ligger som sak til møtet i november. Arbeidslivsportalen forslås lagt frem i et av de senere møtene.

Porteføljen hadde 63 betalende kunder i 2022. Fokus i 2023 er å tilrettelegge for eksisterende kunder og god fremdrift om pågående investeringstiltak. Antall kunder forventes derfor å være stabilt i 2023. Det jobbes fortsatt med å utløse opsjoner for UH-sak, og 9 institusjoner har utløst opsjon hittil i år. Det er også kontakt med aktører i fagskolesektoren og grunnopplæringen med ambisjon om å utvide kundekretsen for enkelte tjenester til nye sektorer over tid. Dette i henhold til forventninger fra KD.

Vesentlige tiltak i porteføljen er moderniseringen av Felles studentsystem (FS), utvikling av fremtidens opptakssystem, UH-sak, innføring av Analyseplattformen og anskaffelse av LMS og andre undervisningstjenester. Tiltakene er på plan, med unntak av UH-sak som er tilnærmet et år forsinket. Oppstart av felles forvaltning for UH-sak er forskjøvet til høsten 2024. Det jobbes med å skape mer helhetlige prinsipper for ansvarsdeling om prosessarbeid mellom FS og UH-sak, og tiltak er iverksatt for bedre informasjonsflyt mellom de to tiltakene.

FS jobber fortsatt mest med plattformen. Flertallet av API-ene som skal erstatte RPA-er er påbegynt og planlagt ferdigstilt innen 3. tertial. Arbeidet med nye brukerflater er godt i gang, og prototype for studentflaten er produsert.

For porteføljen totalt vil prioriteringene for neste periode være sammenslåingen av FS og Samordnet opptak, anskaffelsene på undervisningsfeltet, konkretisering av retning for Arbeidslivsportalen og klargjøring for innføring av Analyseplattformen.

Når det gjelder økonomi, så er budsjettresultat inkludert bruk av risikokapital MNOK 0,4. Årsprognosen inkl. risikokapital per T2 er MNOK 1,3. Avviket skyldes i hovedsak forsinket innføring av Analyseplattformen, og det vil styres inn mot et nullresultat for porteføljen totalt sett. Finansieringen av fremtidens opptakssystem ble bekreftet i revidert nasjonalbudsjettet med totalt MNOK 230 for perioden 2023 – 2027. I statsbudsjettet for 2024 er det foreslått en økning i rammebevilgning for Samordnet opptak på MNOK 15,5.

Når det gjelder usikkerhet/risiko, er det fortsatt vesentlig risiko knyttet til UH-sak. Det er også knyttet usikkerhet til tekniske veivalg for fremtidens opptakssystem. Videre er det usikkerhet om finansiering av back-end for Deling av læringsressurser (DLR), usikkerhet om innføringsplanen for Analyseplattformen og usikkerhet om utfall av anskaffelsene innen læring og vurdering.

Se vedlegg 2, for oversikt over status for produktporteføljen.

Status for porteføljen, Forskning og kunnskapsressurser

Porteføljestyremøtet for Forskning og kunnskapsressurser har hatt fire møter i 2023. I 2. tertial har styret behandlet langtidsplanen for fellestjenester og satt seg inn i de ulike produktområdene.

Arbeidet med å opprette produktråd og oppnevne konsortie for bibliotekstjenester er pågående. Cris/NVA er fast på agendaen i styremøtene, og betalingsmodell for Cris/NVA er besluttet. Betalingsmodellen for Cris/NVA følger prinsippene slik de er beskrevet i felles betalingsmodell for fellestjenester. Betalingsmodell for Microdata er forankret med eiere og eksisterende kunder, og informasjon om ny betalingsmodell for brukerbetaling er sirkulert til samtlige 105 brukerinstusjoner.

For produkter som er i forvaltning og kontinuerlig utvikling er det stabil drift. Etablering av produktstrategier har god fremdrift, og hensyntar også informasjonssikkerhet og personvern, samt produktivitet, kostnadsreduksjoner og avvikling der det er relevant.

Flere produkter tas i bruk av flere kunder og brukere, og i denne perioden er microdata.no tatt i bruk av 7 nye virksomheter, og antall publikasjoner med Microdata som kilde er stigende. Innen Forskning og kunnskapsressurser er det 2 pågående investeringstiltak. Det er besluttet å utsette fullskala lansering av Cris/NVA til sommeren 2024. All vesentlig funksjonalitet fra Cris/NVA er ferdigstilt for testing nå i november. Ressurssituasjonen som tidligere har vært en utfordring er bedret.

Tiltaket for microdata.no er på plan og microdata.no endres fra finansiering som prosjekt til å bli et grunn- og brukerfinansiert produkt i forvaltning fra 2024. Sikt har med utgangpunkt i datainfrastrukturen microdata.no og sammen med SSB, FHI og Kreftregisteret sendt inn ny prosjektsøknad til Forskningsrådets infrastruktursatsing.

Innen porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser bidras det til flere EU-prosjekter. Et av prosjektene er EOSC Future-prosjektet, der Sikt har koordinert arbeidet med et Prosjekt 9 'Climate Neutral and Smart Cities'. I samarbeid med samfunnsforskere og eksperter på klima og luftkvalitet er det jobbet med å integrere data for et utvalg av europeiske storbyer fra samfunnsundersøkelsen European Social Survey (ESS) med luftkvalitet data fra the European Environmental Agency (EEA) og klima data fra Copernicus ERA5.

Når det gjelder økonomi så er budsjettet resultat inkludert bruk av risikokapital MNOK -4,8. Årsprognosen per T2 er MNOK -1,1. Dataforvaltning går med underskudd, men har en positiv utvikling med et resultat MNOK 1 bedre enn budsjett. Merforbruket på Cris/NVA dekkes av risikokapital og påvirker dermed ikke resultatet etter risikokapital. For øvrige produktområder er prognosen tilnærmet på budsjett.

Risiko for produktporteføljen er hovedlanseringen av Cris/NVA i 2024. Plan for dekkende og systematisk bruker- og ende-til-ende testing, samt opplæring er etablert for å redusere risikoen og tilrettelegge for en best mulig brukeropplevelse. Av andre risikoer er det knapphet på ressurser innen EU-prosjekter som følge av underfinansiering av EU. Sikt vil vurdere nivå på videre medvirkning i EU-prosjekter tilpasset til fremtidig finansiering.

Se vedlegg 2, for oppsummert status for produktporteføljen.

Vedlegg

Vedlegg 1: Oversikt investeringstiltak, prognose helår 2023 og risikovurdering

Vedlegg 2: Status per portefølje